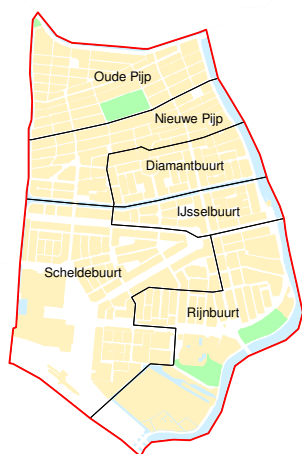
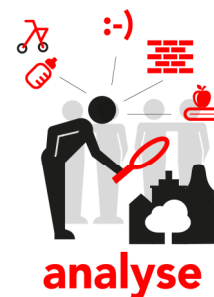
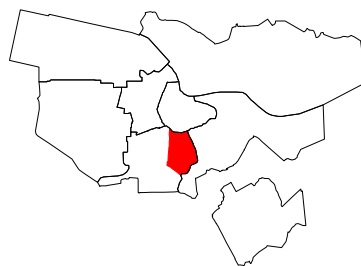

Gemeente Amsterdam **Gebiedsanalyse 2015** **De Pijp/Rivierenbuurt** **Stadsdeel Zuid**

Gebied De Pijp/Rivierenbuurt

De Pijp en de Rivierenbuurt zijn beide geliefde stadswijken met veel vraag naar de woningen. Maar beide buurtcombinaties hebben ook een deel waar meer problemen spelen.

De Pijp bestaat uit de Oude Pijp, de Nieuwe Pijp en de Diamantbuurt. De **Oude Pijp** grenst aan het stadscentrum en is een druk gebied met plekken als de Albert Cuypmarkt en het Marie Heinekenplein. De **Nieuwe Pijp** is wat rustiger, maar is even dicht bebouwd. De Pijp is een typische negentiende eeuwse wijk opgebouwd uit gesloten bouwblokken in een patroon van smalle straten waarin de agrarische verkaveling van voor de verstedelijking nog herkenbaar is. De Pijp is aangewezen als potentieel beschermd stadsgezicht. Er wonen in Oude en Nieuwe Pijp veel mensen die elders zijn opgegroeid en voor studie of werk naar Amsterdam zijn gekomen, meer dan de helft van de bewoners is een dergelijke nieuwe stedeling.

De woningen zijn klein en de meeste mensen wonen dan ook alleen (meer dan 60% van de huishoudens). De buurt is in sociaal-economisch opzicht gemengd. De **Diamantbuurt** is een stadsbuurt, waar ook wat meer gezinnen met kinderen wonen en de sociaal-economische positie laag is. Veel bewoners hebben een migratie-achtergrond uit een niet-westers land (35%). Dit aandeel is gelijk aan het stadsgemiddelde en hoger dan in Oude Pijp (17%) en Nieuwe Pijp (20%). In de Diamantbuurt zijn mooie voorbeelden te vinden van de architectuur van de Amsterdamse School (onderdeel Plan Zuid).

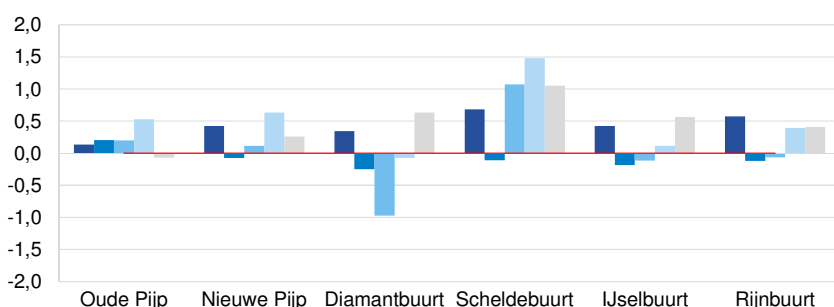
De Rivierenbuurt bestaat uit de Schelde-, IJsel- en Rijnbuurt. De Rivierenbuurt maakt deel uit van het door Berlage ontworpen Plan Zuid en bestaat uit een combinatie van monumentaal vormgegeven verkeersassen en kleinschaliger vormgegeven, bochtige buurtstraten. De architectuur van de woonbebouwing is gebruikt om stedelijke ruimtes vorm te geven. Ook Plan Zuid is een potentieel beschermd stadsgezicht. De **IJsel- en de Rijnbuurt** zitten wat betreft sociaal-economische positie tussen Oude/Nieuwe Pijp en Diamantbuurt in. Er wonen relatief veel nieuwe stedelingen, maar het aandeel is met ruim 43% niet zo hoog als in de Oude en Nieuwe Pijp. De **Scheldebuurt** is een rijkere buurt waar relatief veel (hoogopgeleide) gezinnen wonen. Van alle huishoudens is 23% een één- of tweoudergezin; dit is iets lager dan het stadsgemiddelde (25%), maar hoger dan in de meeste omringende buurten.

Ruimte en economie

Wonen

Dit gebied beslaat zowel de dichtbebouwde Pijp met een levendige mix van wonen, winkels, horeca en kleine bedrijven als de lommerrijke, ruimer vormgegeven Rivierenbuurt.

Positie buurtcombinaties ten opzichte van het stedelijk gemiddelde (standaarddeviatie)

- Wonen en openbare ruimte: WOZ-waarde per m²; tevredenheid onderhoud straten en stoepen.
- Bedrijvigheid: banen per 1000 inwoners; winkels per 1000 inwoners.
- Sociaal-zelfredzaamheid en participatie: geregistreerde werkloosheid; minimahuishoudens.
- Sociaal-jeugd en onderwijs: minimajongeren; voortijdig schoolverlaters.
- Leefbaarheid en veiligheid: tevredenheid met de buurt; objectieve veiligheidsindex.
- Amsterdam gemiddeld.

Kenmerkend voor de woningvoorraad is het bovengemiddelde aandeel particuliere huur (42%). In vergelijking met 2005 is het aandeel koopwoningen echter flink gestegen. In De Pijp steeg dit van 13% naar 23% en in de Rivierenbuurt verdubbelde het aandeel koopwoningen bijna tot 21%. Vergeleken met het stedelijk gemiddelde (29%) zijn deze percentages echter nog steeds laag. Het gebied heeft een grote aantrekkingskracht op nieuwe stedelingen. De waarde van de woningen is per vierkante meter dan ook hoger dan stedelijk gemiddeld; in De Pijp (€3.629) nog iets hoger dan in de Rivierenbuurt (€3.375). Bewoners zijn echter maar matig tevreden met het woningonderhoud, vooral waar dit particuliere huurwoningen betreft.

Grote woningen zijn schaars binnen het gebied. De Scheldebuilt, waar de woningen een rapportcijfer 7,9 krijgen, is een uitzondering en bestaat voor bijna de helft uit grote woningen. De IJselbuurt heeft een relatief groot aandeel middelgrote huurwoningen. In De Pijp, Rijnbuurt en de Diamantbuurt domineren kleine en goedkope huurwoningen de woningvoorraad. In de Diamantbuurt is het corporatiebezit hoog (75%), maar door verkoop afnemend. De waardering van de eigen woning is hier met een 7,3 lager dan gemiddeld in de stad (7,6).

Bewoners van de Rijnbuurt geven een iets lager dan gemiddeld rapportcijfer voor het onderhoud van de eigen woning (6,9 versus stad 7,2). In de IJselbuurt is dit nog wat lager (6,7). Professionals uit het gebied geven aan dat het onderhoud in beide buurten een aandachtspunt is, zowel bij corporaties als particuliere verhuurders.

Openbare ruimte

De Pijp is een zeer dichtbevolkt gebied en herbergt ook publiekstrekkingen als de horeca en de Albert Cuypmarkt. Ruimte is schaars en dat geeft hier problemen, zoals verkeersoverlast, horecaoverlast, (fiets)parkeerproblemen en vervuiling. Ook de bouwwerkzaamheden voor de Noord/Zuidlijn verhogen de druk op de openbare ruimte. In de Diamantbuurt spelen al deze problemen duidelijk minder. In de Scheldebuilt, waar men over het algemeen positief is over de kwaliteit van de openbare ruimte, vormt parkeren wel een probleem. In de IJselbuurt en Rijnbuurt wordt de parkeersituatie veel gunstiger beoordeeld.

Het Sarphatipark, de Amsteloevers en het M.L. Kingpark bieden recreatiemogelijkheden. Professionals vragen aandacht voor het thema buiten spelen. Er is een tekort aan sportvoorzieningen en speelruimte voor kinderen in de Oude Pijp. Het Sarphatipark wordt door veel ouders als te onveilig ervaren.

Bedrijvigheid

Kenmerkend voor De Pijp/Rivierenbuurt is de bovengemiddelde aanwezigheid van horeca, detailhandel en

bedrijven in de creatieve industrie, met name in kunst. Er werken 20.431 mensen in De Pijp/Rivierenbuurt. In verhouding tot het aantal inwoners zijn dit er 319 per 1.000. Het aantal bedrijfsvestigingen is sinds 2010 met 23% toegenomen tot 8.624. Dit is vergelijkbaar met de gemiddelde groei in de stad. Het grootste deel van de vestigingen zijn eenmanszaken. Het aandeel zzp'ers is met 61% hoger dan in Amsterdam (53%). Zij kunnen een risicogroep vormen in het kader van de nieuwe kabinetsmaatregelen (fiscale steun beperken). Advisering en onderzoek is de grootste sector qua aantal vestigingen en werkzame personen in het gebied.

Er zijn verschillen in het economisch profiel van de buurtcombinaties binnen het gebied. De Oude Pijp heeft na de Burgwallen de grootste concentraties cafés, restaurants en winkels van Amsterdam. Met naar schatting 5 á 6 miljoen bezoekers per jaar is de Albert Cuypmarkt hier een belangrijke trekker voor de buurt als winkel- en uitgaansgebied. In de Oude en Nieuwe Pijp en de Scheldebuilt zijn er nieuwe hotels bijgekomen en neemt het aantal banen in de toeristische sector toe. In de Diamantbuurt en de Nieuwe Pijp is creatieve industrie sterk vertegenwoordigd, vooral bedrijven in kunst. In de overige buurten ligt de focus meer op dienstverlening, onder andere in de sector advisering en onderzoek.

Bewoners hebben een ruim aanbod aan voorzieningen, zoals winkels en daghoreca. In de Oude Pijp zijn circa 330 winkels, 22 per 1.000 bewoners, het driedubbele van het gemiddelde in Amsterdam. Er is relatief weinig leegstand in de winkelgebieden, ondanks dat het moeilijk ondernemen is door de bouw aan de Noord/Zuidlijn.

De aanleg van de Noord/Zuidlijn zal leiden tot veranderingen. De huurprijzen van winkels staan onder druk, waardoor ook de aanwezige mix binnen het winkelbestand onder druk komt te staan. Verandering van 'bronpunten' leidt ook tot andere looproutes. Het winkelstraatmanagement probeert hier een beeld van te krijgen d.m.v. een looprouteanalyse.

De Pijp is in trek bij ondernemers van conceptstores en vernieuwende horecaconcepten. In de winkelgebieden Ferdinand Bolstraat en Albert Cuypstraat wordt het winkel- en horeca-aanbod goed gewaardeerd, maar men mist daar parkeervoorzieningen. In de Diamantbuurt staan echter relatief weinig winkels voor dagelijkse goederen.

Sociaal

Zelfredzaamheid en participatie

De sociaal-economische positie van de bewoners van De Pijp/Rivierenbuurt is gemiddeld voor de stad. Twee buurtcombinaties wijken echter duidelijk af van het gemiddelde, namelijk de Diamantbuurt en de Scheldebuilt. De Diamantbuurt scoort duidelijk het ongunstigst. Er zijn hier veel minimahuishoudens (26% versus 20% stedelijk), een hoge geregistreerde werkloosheid (16% versus 12%), een

hoog percentage bijstand (veel trede 1 en 2) en een relatief groot beroep op schuldhulpverlening.

De sociaal-economische positie van de bewoners van de Scheldeburch is juist ruim beter dan gemiddeld.

Het aandeel ernstig eenzame mensen is in De Pijp/Rivierenburch relatief laag (9% versus 11% in Amsterdam). Maar in De Pijp is dit, ondanks het lagere percentage ouderen, wel hoger (10%) dan in de Rivierenburch (7%). De groep die geen regie over het eigen leven ervaart, is in de Rivierenburch iets kleiner dan gemiddeld. Bewoners zijn hier vaker actief als vrijwilliger en men zet zich vaker in voor de burch of stad. De inwoners van De Pijp/Rivierenburch participeren in totaal vaker dan gemiddeld: 93% van de 19 tot 64-jarigen heeft (vrijwilligers)werk, geeft mantelzorg en/of doet een opleiding (Amsterdam: 87%).

Het welzijnsniveau, in de vorm van de leefsituatie-index (een samengestelde score op het gebied van participatie en leefbaarheid), is in De Pijp/Rivierenburch veel gunstiger dan gemiddeld in de stad (106 versus 102). In het deelgebied Rivierenburch ligt deze index gunstiger dan in De Pijp (respectievelijk 108 en 105).

Gezondheid

De gezondheid van de bewoners in dit gebied is in het algemeen goed. Wel ligt het overmatig/zwaar alcoholgebruik hier hoog (25% versus 17% gemiddeld) en wordt er in het deelgebied De Pijp vaker dan gemiddeld gerookt (35% versus 28%). Professionals herkennen het beeld van een relatief hoog percentage overmatig alcoholgebruik. Het zou hierbij vaak gaan om thuisgebruik onder alleenstaande mannen (55+); over het algemeen een groep die zorg mijdt. Ook is er nogal veel alcoholgebruik in de openbare ruimte. In de Rivierenburch ziet men een verschuiving van alcoholproblematiek naar drugsgebruik, vooral onder hoogopgeleide jonge mannen.

Het risico op angststoornissen en depressies is in De Pijp/Rivierenburch relatief laag. Professionals wijzen erop dat er desondanks weldegelijk volwassenen met psychische problemen aanwezig zijn; in de Rivierenburch met name in de Rijnburch.

Onderwijs

In dit gebied woont relatief weinig jeugd. Dit geldt vooral voor het aandeel 0-17 jarigen in Oude en Nieuwe Pijp (11%) en minder voor Diamantburch (15%) en Scheldeburch (16%). Over het algemeen gaat goed met de jeugd in dit gebied: relatief weinig jongeren groeien op in minimahuishoudens en op het gebied van onderwijs scoort de jeugd bovengemiddeld. Ook de jeugdwerkloosheid is met 18% lager dan gemiddeld in de stad (24%). Onderscheiden naar burchcombinatie gaat het vooral heel goed in de Scheldeburch. De Diamantburch, Rijnburch en IJselburch scoren duidelijk wat minder.

Zorg voor de jeugd

Op de meeste punten ligt het zorggebruik onder jongeren in De Pijp/Rivierenburch rond of onder het zorggebruik van de gemiddelde Amsterdamse jongere. Wel hebben tweedeaars leerlingen op het voortgezet onderwijs er een hoger risico op sociaal-emotionele problemen dan gemiddeld (13% heeft er een matig verhoogde SDQ-score, versus 11% gemiddeld in de stad). Ook worden jongeren er wat vaker behandeld voor psychische problemen, het aantal behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg (j-ggz) ligt op 96 per 1.000 jongeren (Amsterdam: 80). Dat komt vooral door het aantal behandelingen j-ggz in De Rijnburch (136 per 1.000 jongeren), De Nieuwe Pijp (130) en de Diamant- en IJselburch (beide 101 behandelingen per 1.000 jongeren). Mogelijk heeft dit te maken met het feit dat hoger opgeleide ouders deze zorg goed weten te vinden. In de Diamantburch worden er ook meer trajecten Jeugd- en Opvoedhulp gevolgd en meer meldingen bij het Meldpunt Kindermishandeling gedaan dan gemiddeld in Amsterdam (respectievelijk 71 versus 41 en 9 versus 4 per 1.000 jongeren).

Bijna 8 van de 10 kinderen van 10 jaar zijn lid van een sportvereniging. Deze leeftijdsgroep is wat minder vaak te zwaar dan gemiddeld in de stad. Professionals vermoeden dat de mate van overgewicht sterk zal verschillen per burch. Ten behoeve van de 'aanpak gezond gewicht' is behoefte aan nadere cijfers hierover.

Het recente gebruik van tabak, alcohol en/of cannabis door vierdeklassers ligt boven het stedelijk gemiddelde van 30%, in De Rivierenburch meer (53%) dan in de Pijp (36%).

Stapelingsgebruik regelingen en voorzieningen

De Stapelingsmonitor laat zien dat huishoudens uit De Pijp/Rivierenburch ondergemiddeld gebruik maken van 40 onderscheiden regelingen en voorzieningen, zoals WMO, WAO en speciaal onderwijs. Van de huishoudens in dit gebied gebruikt 39% één of meer van dergelijke regelingen (Amsterdam 45%) en bij 11% van de huishoudens met regelingen is sprake van stapeling van 5 of meer regelingen (Amsterdam 12%). Dit duidt er op dat er in dit gebied minder dan gemiddeld sprake is van multiproblematiek bij huishoudens.

In de Diamantburch is de sociaal-economische positie minder sterk en wonen meer mensen van niet-westerse herkomst. Zij maken in het algemeen meer gebruik van regelingen. Hier is het gebruik en de stapeling van regelingen dan ook het hoogst: 54% van de huishoudens heeft 1 of meer regelingen. En van deze huishoudens heeft 13% 5 of meer regelingen. Dit regelingengebruik ligt ook iets boven het gemiddelde in Amsterdam (45% en 12%).

Leefbaarheid en veiligheid

Bewoners uit De Pijp/Rivierenbuurt geven in 2013 de buurt een hoger rapportcijfer dan bewoners in Amsterdam gemiddeld (7,9 versus 7,4); en dit is ook licht verbeterd ten opzichte van 2001. Op het gebied van sociale cohesie, de geneigdheid tot verhuizen en de sociale kwaliteit scoort De Pijp/Rivierenbuurt gemiddeld. In de Diamantbuurt zijn bewoners minder positief over de toekomst van hun buurt. Zij geven de verwachte ontwikkeling van de buurt een rapportcijfer 6,8 (7,3 gemiddeld in dit gebied en 7,1 gemiddeld in de stad). De Scheldebuurt onderscheidt zich op positieve wijze, zo ligt het rapportcijfer voor de buurt hoger, is er meer betrokkenheid van bewoners bij de buurt en zijn er relatief weinig spanningen.

Bewoners voelen zich in gebied De Pijp/Rivierenbuurt veiliger dan gemiddeld in de stad. Deze ervaren veiligheid is net als in heel Amsterdam tussen 2003 en 2013 verbeterd, het meest in de Scheldebuurt. Objectief gezien (aantal misdrijven en gerapporteerde slachtofferschappen en overlast) ligt de veiligheid in het gebied rond het stedelijk gemiddelde. Dit komt vooral doordat er in de buurtcombinaties Oude Pijp, IJselbuurt, Rijnbuurt en Nieuwe Pijp veel overlast plaatsvindt. In de Nieuwe Pijp en de Diamantbuurt is er relatief veel overlast van burens. Horecaoverlast komt vaak voor in de Oude Pijp (met name in de Gerard Doubuurt). Toch is ook de objectieve veiligheid tussen 2003 en 2013 verbeterd in De Pijp/Rivierenbuurt. Dit komt voornamelijk door een verbetering in de Oude Pijp (sterke afname van inbraak en geweld). In de IJselbuurt en Rijnbuurt heeft er maar weinig verbetering plaatsgevonden. Dit komt vooral door een toename van overlast.

De politie bevestigt het beeld dat de objectieve veiligheid in De Pijp de afgelopen jaren enorm is verbeterd. De aanpak van jeugdoverlast werkt goed, maar verspreidt zich wel wat meer over het gebied.

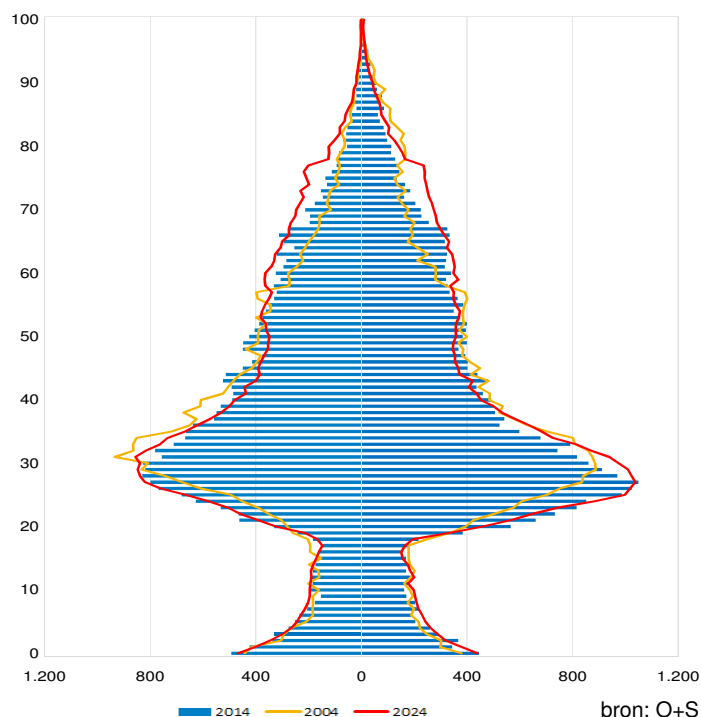
Dynamiek, trends en verwachtingen

Tussen 2014 en 2024 zal het aantal inwoners stijgen van 64.000 naar 65.600; een stijging van 3% (Amsterdam 6%). Net als in de gehele stad neemt vooral het aantal 65-plussers toe (+25%; Amsterdam +28%). Behalve het ouder worden van de huidige groep 55-plussers, laat de bevolkingspiramide verder nauwelijks veranderingen zien. De leeftijdsopbouw in De Pijp/Rivierenbuurt blijft daarmee nagenoeg gelijk. Nu, maar ook in 2024, blijft het gebied vooral een doorgangsgebied voor twintigers en dertigers. Zodra deze mensen relaties krijgen en gezinsvorming optreedt, trekken zij hun kleine woning uit op zoek naar meer ruimte.

De groei van De Pijp/Rivierenbuurt komt vooral tot stand door woningbouw rond de RAI en bij de De Mirandalaan. Hier

worden vooral appartementen in woontorens gerealiseerd. In de bevolkingsprognose wordt uitgegaan van 800 extra woningen tot 2024.

Bevolking Pijp/Rivierenbuurt naar leeftijd (links mannen, rechts vrouwen), 1 januari 2004, 2014 en 2024

Gebiedsspecifieke thema's

De Pijp

Wonen

Ouderen en mensen met een beperking blijven vaak (vrijwillig of noodgedwongen) in voor hen ongeschikte woningen wonen en komen moeilijk buiten. Er zijn nu te weinig ouderenwoningen in De Pijp om tot een goede match tussen leeftijd en woning te komen.

De Pijp kent veel huurproblematiek. Veranderingen in het puntenstelsel leiden tot hogere huren en vormen een gevaar voor de nu nog bestaande mix van lagere en hogere inkomensgroepen. Huiseigenaren zetten huurders soms onder druk om de woning te verlaten, om zo de woning te kunnen verkopen of veel duurder te verhuren. Shortstay en verkamering leiden soms tot problemen door botsing van leefstijlen.

Participatie

De Pijp kent veel bewonersinitiatieven en de betrokkenheid bij de buurt is groot. Daarnaast is er een groep bewoners die nu niet goed bereikt wordt: het groeiende aantal mensen met GGZ-problematiek. Juist ook onder deze groep is er veel eenzaamheid. Een toenemend aantal bezoekt het Huis van de Wijk, maar dit matcht niet altijd met de andere gebruikers.

Druk openbare ruimte

Voor de *Oude Pijp* kent diverse vormen van overlast als gevolg van de hoge belasting van de schaarse openbare ruimte: een hoge parkeerdruk, een zeer hoge fietsparkeerdruk (en sterke toename van bakfietsen en scooters), een toenemend aantal toeristen op huurfietsen, problemen met laden en lossen en een toenemend aantal klachten m.b.t. terrassen. Dit komt ook tot uiting in de lage rapportcijfers die bewoners van de Oude Pijp de buurt geven voor horeca-overlast, verkeersdruk/ lawaai, parkeeroverlast en vervuiling. Ook zijn zij weinig tevreden over het onderhoud en schoonhouden van straten en stoepen, groenvoorzieningen en speelvoorzieningen. Toch is hun totaaloordeel over de buurt relatief positief (7,8 versus stad 7,4). Hier is behoefte aan een nadere analyse van de onderlinge samenhang van al deze effecten om tot een integrale aanpak te kunnen komen.

De *Nieuwe Pijp* lijkt in veel opzichten op de Oude Pijp, maar de cumulatieve overlast is hier minder. Wel is hier ook de parkeerdruk 's avonds heel hoog en geven bewoners een nog iets slechter cijfer voor burenoverlast dan in de Oude Pijp.

Sociaal

In de *Diamantbuurt* is veel minder overlast in de openbare ruimte, maar veel meer sociaal-economische problematiek: veel minimahuishoudens, hoog werkloosheidspercentage, een hoog percentage bijstand (veel trede 1 en 2) en een relatief groot beroep op schuldhulpverlening en jeugdzorg.

Noord/Zuidlijn

De aanleg van de Noord/Zuidlijn zorgt naar verwachting voor veel veranderingen. De huurprijzen van winkels staan onder druk, waardoor ook de aanwezige mix binnen het winkelbestand onder druk komt te staan. Verandering van 'bronpunten' leidt ook tot andere looproutes. Het winkelstraatmanagement probeert hier een beeld van te krijgen d.m.v. een looprouteanalyse.

Rivierenbuurt

Sociaal

Ook in de Rivierenbuurt vragen professionals aandacht voor de ouderen als doelgroep. Een groeiende groep ouderen lijkt moeilijk te bereiken, waarbij sprake is van 'verscholen' problematiek: zich eenzaam voelen, kwetsbaar/onvoldoende weerbaar zijn (t.a.v. bijv. babbeltrucs).

Het beeld bestaat dat er in de Scheldebuurt veel expats wonen. Onder hen zijn er zowel mensen die zich actief willen inzetten/vrijwilligerswerk willen doen, als mensen die zich niet betrokken voelen of zich niet bekommeren om hun burens (veroorzaken overlast). In deze buurt vraagt ook de doelgroep studenten om aandacht. Particuliere eigenaren verhuren soms een heel pand aan studenten (verkamering). Door hun andere leefstijl kunnen zij een bron van overlast zijn voor omwonenden.

Bedrijvigheid

Er zijn relatief veel zzp'ers in de Rivierenbuurt; dit vormt een risicogroep in het kader van de nieuwe kabinetsmaatregelen (fiscale steun beperken).

De ontwikkeling van de Zuidas en aanleg van de Noord/Zuidlijn (metrostation RAI) bieden kansen voor ondernemers en de economische ontwikkeling van de Rivierenbuurt.

Openbare ruimte

In de Scheldebuurt is de parkeerdruk hoog. Dit komt vooral door een hoog autobezit en soms ook door congressen in de RAI zonder parkeerregime (bij grote congressen wordt in de buurt parkeren door RAI-bezoekers goed tegengegaan). Naast autoparkeren is ook het fietsparkeren hier een probleem (te weinig voorzieningen voor de vele fietsen). Een straat met veel overlast is de Scheldestraat - F. Bolstraat; er wordt te hard gereden en is altijd druk, ook 's nachts.

Overlast

In de Rijnbuurt en de IJselbuurt is relatief veel burenoverlast. Professionals noemen hier meerdere verklaringen. De woningen zijn vaak slecht geïsoleerd (geluidsoverlast); tegelijkertijd lijkt ook het tolerantieniveau onder bewoners te zijn gedaald. Daarnaast wonen vooral in de Rijnbuurt veel mensen met psychische/psychosociale problematiek. Dit is een doelgroep waarvoor voorheen dagopvang werd geregeld, maar die nu buiten de boot dreigt te vallen. Een in verband met burenoverlast genoemde aandachtsgroep in de IJselbuurt zijn alleenstaande mannen 55+ zonder werk (vaak een hoog alcoholgebruik, zorgmijders, geïsoleerd, zorgen slecht voor zichzelf).

De toegenomen overlast in de IJsel- en Rijnbuurt is ook voor een deel te wijten aan de 3 jaar geleden opgekomen jongerenoverlast; deze begon op het Winterdijkplein, vervolgens het speelplein aan de Vechtstraat, het IJselplein, en het Meerhuizenplein. Al snel is hier de aanpak opgeschaald naar de speciale groepsaanpak. Het is een probleem dat nu redelijk onder controle is, maar waar voorlopig alertheid en extra aandacht geboden blijft. Een andere locatie die aandacht vraagt, is de ruimte onder de Utrechtsebrug (hangen, dealen). Hier is onlangs een fitnessplek gerealiseerd (nieuw ontwerp in aankomst).

Een overlastlocatie in de Scheldebuurt is rond het nieuwe ROC (Veluwebuurt). In het ontwerp van de school zit geen buitenruimte. De studenten waaieren tijdens de pauze uit over de voorheen zeer rustige woonbuurt. Dit geeft spanningen met bewoners.

Kernindicatoren

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	K	DX12	K24	K25	K26	K52	K53	K54
	peiljaar	Amsterdam	Zuid	De Pijp/ Rivieren buurt	Oude Pijp	Nieuwe Pijp	Diamant buurt	Schelde buurt	IJselbuurt	Rijnbuurt
Bevolking										
aantal inwoners	2014	811185	139523	63950	14824	12099	8197	14541	5221	9068
bevolkingsdichtheid (inwoners / km2 land)	2014	4923	9017	15764	23680	23544	23232	10776	20438	9455
% 0-17 jaar	2014	18,2	14,8	13,0	10,9	10,6	14,6	16,2	13,9	12,8
% 65+	2014	11,7	14,7	11,3	7,2	10,3	13,0	13,9	11,7	13,2
% 80+	2014	2,8	3,9	2,4	0,9	2,7	2,0	3,7	2,0	3,0
% niet-westerse Amsterdammers	2014	34,8	16,9	18,9	17,1	20,3	34,6	10,3	19,6	19,3
% nieuwe stedelingen	2014	31,3	42,6	46,5	54,0	50,6	31,8	46,7	43,4	43,5
aantal huishoudens	2014	436938	80919	38833	9633	7682	4834	7936	3156	5592
% stel met kinderen	2014	16,3	13,4	11,0	8,3	8,9	12,0	16,3	11,3	9,8
% eenoudergezinnen	2014	9,0	6,7	6,9	4,9	5,7	10,9	6,6	8,1	8,2
% alleenwonenden	2014	53,3	56,3	59,2	64,7	63,1	57,5	50,0	57,9	59,7
% bewoners van instituten	2014	1,0	0,8	0,5	0,1	1,5	0,2	0,4	0,0	0,6
% verhuisd (binnenlandse mutatiegraad)	2013	13,9	15	15,6	18,1	16,9	11,1	15,6	14,6	14,8
Ruimte en economie-wonen en openbare ruimte										
woningvoorraad	2014	398565	77034	36175	8928	7169	4551	7349	2963	5215
% corporatiehuur	2014	45,6	29,4	36,3	27,4	33,1	74,6	18,7	45,8	42
% koopwoningen	2014	28,5	28,5	22,1	25,6	26,9	12	25,6	15	17,3
% goedkope huur in woningvoorraad (0-425)*	2013	27	26	33	36	37	48	16	28	35
% huur tot huurtoeslaggrens (0-665)*	2013	56	50	60	57	54	81	48	62	70
% huur in middensegment (665-930)*	2013	4	5	4	3	3	2	7	4	2
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	2888	3444	3521	3785	3609	3354	3390	3325	3382
% grote woningen (>80 m2)	2014	35,0	33,1	21,4	19,4	15,4	9,8	47,1	13,1	11,9
gemiddelde woningbezetting (>100 woningen)	2014	2,04	1,81	1,77	1,66	1,69	1,80	1,98	1,76	1,74
huurquote*	2013	27	27	27	27	28	26	27	28	26
rapportcijfer eigen woning	2013	7,6	7,8	7,6	7,7	7,6	7,3	7,9	7,5	7,5
verloederingscore (0-100)	2013	22	19	23	33	28	23	16	21	17
rapportcijfer onderhoud straten en stoepen	2013	6,6	6,8	6,6	6,1	6,5	6,6	6,9	6,7	6,8
rapportcijfer onderhoud groen	2013	6,8	7,0	6,8	6,3	6,7	6,8	7,2	6,9	7,1
rapportcijfer schoonhouden straten en stoepen	2013	6,4	6,6	6,3	5,6	6,0	6,4	6,7	6,5	6,8
rapportcijfer parkeervoorzieningen	2013	6,4	6,4	5,7	4,4	4,9	6,9	6,0	6,8	7,0
Ruimte en economie- bedrijvigheid										
aantal (bedrijfs)vestigingen	2014	99983	20954	8624	2662	1785	769	1748	641	1019
starters (% vestigingen)	2014	10,5	9,3	10,9	11,2	12,1	9,1	10,7	10,0	10,6
ZZP'ers (% vestigingen)	2014	53,4	51,1	61,1	54,7	62,1	71,5	60,8	70,7	62,7
creatieve industrie (% vestigingen)	2014	29,9	28,5	36,3	35,8	38,0	45,0	32,6	33,9	35,7
toerisme (% vestigingen)	2014	7,8	5,7	6,8	9,8	6,9	5,3	4,7	4,8	4,6
ICT (% vestigingen)	2014	17,5	16,6	19,9	19,1	22,4	23,4	17,7	18,9	19,8
zakelijke dienstverlening (% vestigingen)	2014	31,7	37,2	32,9	29,8	33,2	30,7	37,0	32,3	35,5
aantal winkels per 1.000 inwoners	2014	6,8	8,9	9,5	21,5	7,9	2,9	6,9	5,6	4,3
aantal banen (>12 uur per week)	2014	484600	95156	20431	5634	4235	1319	4528	1011	3704
aantal banen per 1.000 inwoners (>500 inwoners)	2014	597	682	319	380	350	161	311	194	408
Sociaal-zelfredzaamheid en participatie										
potentiële beroepsbevolking (15-64)	2014	588991	100790	49371	12328	9698	6147	10395	3967	6836
geregistreerde werkloosheid	2014	11,8	8,9	10,5	9,2	10,1	16,3	7,1	12,1	12,3
% 15-64 jarigen met bijstand	2014	6,4	4,1	5,3	4,8	5,3	9,2	2,4	6,7	6,4
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	4,5	3,0	3,9	3,5	3,9	7,1	1,8	5,0	4,5
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	30800	35600	30170	29300	28300	25500	37600	28200	28600
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	15	10	12	10	13	22	7	12	11
% minimahuishoudens	2011	20	16	20	21	21	26	13	21	20
% 18+ in schuldhulpverlening	2013	2,3	1,3	1,6	1,3	1,4	3,2	0,8	2,0	2,1
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	11	8	9
% matig tot sterke sociale uitsluiting	2012	9	5	5
% geen regie over eigen leven	2012	10	8	9
% mantelzorgers	2012	9	10	9
% vrijwilligers	2012	36	45	48
% zet zich in voor buurt of stad	2012	21	19	21
% (vrijwilligers)werk/mantelzorg/opleiding (19-64)	2012	87	93	93
Sociaal-gezondheid										
% ervaren gezondheid gaat wel - zeer slecht	2012	25	19	19
% belemmerd door chronische aandoening	2012	35	31	30
% OESO beperking	2012	17	10	8
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	7	5	5
% rokers	2012	28	26	30
% overmatig / zwaar alcoholgebruik	2012	17	22	25
% overgewicht of obesitas	2012	40	33	34
% dat aan beweegnorm voldoet	2012	67	72	73

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	K	DX12	K24	K25	K26	K52	K53	K54
	peiljaar	Amsterdam	Zuid	De Pijp/ Rivieren buurt	Oude Pijp	Nieuwe Pijp	Diamant buurt	Schelde buurt	IJsselbuurt	Rijnbuurt
Sociaal-jeugd en onderwijs										
aantal scholen basisonderwijs	2013	209	35	10	2	2	1	4	.	1
aantal leerlingen basisonderwijs	2013	61182	9699	2623	467	586	202	1185	.	183
% gewichtleerlingen (op scholen)	2013	20,1	5,5	9,6	12,6	14,0	2,5	4,2	.	30,1
% (matig) verhoogde SDQ-score (10-jarigen)	2013	19	13	18
gemiddelde CITOscore (naar woonadres)	2014	534,6	539,2	537,4	538,6	538,2	533,9	540,4	535,4	533,6
% basisschooladvies pro/lwoo	2014	15,4	8,2	12,3	13,6	13,2	14,9	3,3	15,4	21,7
aantal scholen speciaal onderwijs	2013	46	6	3	.	.	.	2	.	1
aantal leerlingen speciaal onderwijs	2013	4561	480	180	.	.	.	146	.	34
aantal scholen voortgezet onderwijs	2013	63	20	4	.	2	1	1	.	.
aantal leerlingen voortgezet onderwijs	2013	37809	14601	2422	.	868	1259	295	.	.
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen VO2	2014	11	11	13
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2014	9,1	5,4	4,7	3,4	5,7	8,1	3,7	5,8	3,8
aantal inwoners studentenwoningen	2014	8814	55	16	16	0	0	0	0	0
jeugdwerkloosheid	2014	24	18	18
% minimajongeren	2011	21	13	17	20	16	22	7	23	21
% overgewicht / obesitas (10-jarigen)	2013	24	15	19
% lid sportvereniging (10-jarigen)	2013	69	83	79
recent gebruik tabak/alcohol/cannabis (VO4)	2014	30	51	44
behandelingen JGGZ ambulant per 100 0-17 jarigen	2011	8,0	8,4	9,6	7,9	13,0	10,1	6,6	10,1	13,6
trajecten Jeugd- en opvoedhulp per 1.000 0-17 jaar	2013	41	25	34	30	27	71	13	41	48
aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen	2013	4,1	2,5	4,1	.	.	9,4	3,6	.	6,3
% jeugdige verdachten (12-24)	2013	4	3	2,5	2	3	4	2	2	3
Leefbaarheid en veiligheid										
rapportcijfer voor de eigen buurt	2013	7,4	8,0	7,9	7,8	7,8	7,6	8,2	7,8	7,8
rapportcijfer ontwikkeling eigen buurt	2013	7,1	7,4	7,3	7,2	7,4	6,8	7,7	7,2	7,1
% verhuisgeneigden*	2013	25	21	24	26	26	20	22	22	23
kengetal sociale kwaliteit (0-100)	2013	46	48	46	47	42	44	53	46	44
rapportcijfer betrokkenheid buurtbewoners	2013	6,3	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,6	6,0	6,4
spanningenindex *	2013	99	89	93	95	98	98	88	88	92
objectieve veiligheidsindex *	2013	70	58	.	83	72	55	56	62	67
deelindex inbraak*	2013	71	38	.	38	34	39	50	31	31
deelindex overlast*	2013	123	128	.	198	166	141	80	194	192
deelindex drugs*	2013	63	34	.	64	42	32	23	38	48
subjectieve veiligheidsindex *	2013	74	54	.	63	58	65	44	53	58
% voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	2013	30	21	22	21	22	23	21	27	22
% vaak jongerenoverlast in de buurt	2013	18	9	12	13	15	15	8	11	7
rapportcijfer burenoverlast	2013	7,3	7,2	6,9	6,9	6,7	6,7	7,3	7,0	7,0
rapportcijfer overlast andere groepen	2013	7,0	7,3	7,0	6,5	6,9	7,1	7,6	6,8	7,1
rapportcijfer horecaoverlast	2013	7,9	7,9	7,7	6,6	7,8	8,2	8,1	7,9	8,1

legenda

> 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 - 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 SD rond gemiddelde		
0,5 - 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		
> 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		

De kleuren geven aan hoe de waardes van een indicator verspreid zijn over de stad.
De kleuren geven niet aan of de verschillen statistisch significant zijn.

*De cijfers op buurtcombinatieniveau zijn gebaseerd op de WIA-buurtindeling

Deze en meer cijfers zijn op verschillende schaalniveaus terug te vinden in het Basisbestand Gebieden Amsterdam op <http://www.os.amsterdam.nl/online-producten/>

Definities en bronnen

	peiljaar	bron	definitie / opmerking
niet-westerse Amsterdammers	2014	O+S	Amsterdammers die zelf of van wie een van de ouders is geboren in niet-westers land (=Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije).
nieuwe stedelingen	2014	O+S	Personen van autochtone of westerse herkomst in de leeftijd 18-55 jaar, die na hun 18e geregistreerd zijn in de gemeente Amsterdam.
bewoners van instituten	2014	O+S	aantal geregistreerde niet-zelfstandig wonenden
oordeel bewoners over woning, buurt, openbare ruimte, voorzieningen etc.	2013	WIA	Wonen in Amsterdam (WIA): tweejaarlijkse enquête van Dienst Wonen Zorg en Samenleven
huurquote	2013	WIA	Kale huur minus de huurtoeslag, als percentage van het inkomen
% verhuiscensuren*	2013	WIA	aandeel bewoners dat de komende twee jaar wil verhuizen
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	DBGA	Waarde in kader Wet waardering onroerende zaken. De WOZ-waarde wordt vastgesteld op basis van het peiljaar voorafgaand aan het peildatum.
grote woningen	2014	BAG	Verblijfsobject met gemiddeld gebruikersoppervlakte (GBO) > 80m2.
verloedingscore (0-100, hoe hoger hoe meer verloeding)	2013	Veiligheidsmonitor	Gemiddelde van het aandeel bewoners dat de volgende voorvallen vaak vindt voorkomen in de buurt: bekladding muren, rommel op straat, hondenpoep en vernieling bus- en tramhokjes.
(bedrijfs)vestigingen	2014	ARRA	Locatie met door de KvK geregistreerde onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar met minimaal één werkzaam persoon.
creatieve industrie	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: kunsten, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
toerisme	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: logies en overnachtingen, overige horeca, personenvervoer, reisorganisatie- en bemiddeling, cultuur en recreatie, jachthavens, zeilscholen en recreatieve detailhandel. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
ICT	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: content, diensten, hardware.
zakelijke dienstverlening	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: 68, 691, 692, 701, 702, 711, 712, 721, 722, 731, 732, 741, 742, 743, 749, 750, 77, 78, 79, 80, 81, 82
ZZP (zelfstandige zonder personeel)	2014	ARRA	Vestiging met 1 werkzame persoon en rechtsvorm eenmanszaak (excl. winkels).
aantal banen (>12 uur per week)	2014	ARRA	aantal werkzame personen in een baan van minstens 12 uur per week
gezondheidsklachten, mantelzorg, levensstijl, maatschappelijke participatie	2012	GGD: AGM	Amsterdam Gezondheidsmonitor (AGM): vierjaarlijkse enquête GGD onder Amsterdammers van 19 en ouder
OESO beperking	2012	GGD	Personen die ten minste 1 van 7 activiteiten met betrekking op horen, zien en bewegen niet of alleen met grote moeite kunnen verrichten.
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	GGD	K10 screeningslijst voor depressieve en angststoornissen: 10 vragen over de gemoedstoestand in de afgelopen vier weken.
% (zwaar) overmatig alcoholgebruik	2012	GGD	Overmatig: >21 glazen per week mannen, >14 glazen per week vrouwen Zwaar: minimaal 1x per week 6 glazen op een dag
% overgewicht of obesitas	2012	GGD	overgewicht (25<BMI<30) en obesitas (BMI≥30)
% volwassenen dat aan beweegnorm voldoet	2012	GGD	Dagelijks minstens half uur minimaal matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal 5 dagen per week.
potentiele beroepsbevolking	2014	O+S	bevolking van 15 t/m 64 jaar
geregistreerde werkloosheid	2014	DWI/CBS/ O+S	% 15 tot 64-jarigen met bijstand (wwb levensonderhoud, wwb bbz, oiaw ioaz), gedeeltelijk arbeidsongeschikt (<80%) of WW
bijstand	2014	DWI	personen die WWB-levensonderhoud ontvangen
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	DWI	ontvangers van WWB met grote afstand tot de arbeidsmarkt
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	CBS/ RIO	Bruto-inkomen verminderd met premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting.
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	CBS / O+S	huishouden in laagste tertiële koopkrachtinkomen en hoofdbewoner met maximaal VMBO. Studenten en bewoners van instituten buiten beschouwing.
% minimahuishoudens	2011	CBS / O+S	huishouden met inkomen tot 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum.
% 18+ in schuldhulpverlening	2013	DWI	aandeel actieve cliënten schuldhulpverlening
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	GGD	Eenzaamheidsschaal De Jong-Gierveld: 11 items met betrekking op emotionele en sociale eenzaamheid. Wanneer op 3 of meer items 'min of meer' of 'ja' is geantwoord wordt men als eenzaam beschouwd.
sociale uitsluiting	2012	GGD	% met achterstand op 2 of meer van volgende terreinen: sociale participatie (eenzaamheid, sociale contacten); materiële deprivatie (gebrek aan financiële middelen); toegang tot sociale grondrechten (woning, zorg, discriminatie); normatieve integratie (naleven normen en waarden samenleving)
% mantelzorgers onder 19-plussers	2012	GGD	minstens 3 maanden en/of minstens 8 uur per week
vrijwilligers, inzet voor buurt of stad, informele hulp, standaardleefsituatie-index (SLI)	2012	Staat van de Stad	Staat van de Stad: tweejaarlijks onderzoek naar participatie Amsterdammers. De SLI beschrijft het gemiddelde welzijnsniveau.
% gewichtlerlingen (op scholen)	2013	O+S	aandeel leerlingen waarvan geen van de ouders hoog is opgeleid
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen	2014	GGD	Percentage met een verhoogde kans op sociaal-emotionele problemen
% basisschooladvies pro/lowo	2014	DMO	% leerlingen in groep 8 met basisschooladvies voor praktijkonderwijs of VMBO met leerwegondersteuning.
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2013	DMO	bovenleerplichtigen die onderwijs hebben verlaten zonder startkwalificatie
aantal inwoners studentenwoningen	2014	O+S	aantal inwoners van studentencomplexen en studenteneenheden
% minimajongeren	2011	CBS / O+S	aandeel 18-minners dat opgroeit in een minimahuishouden
middelegebruik VO4		GGD	4e klassers die wekelijks roken en/of recent alcohol hebben gedronken en/of recent cannabis hebben gebruikt (recent = in de afgelopen 4 weken)
aantal behandelingen JGGZ ambulant per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, schatting, n>20)	2011		tweede lijn behandeling. schatting van het aantal behandelingen (geen unieke cliënten)
trajecten jeugd en opvoedhulp per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2012	JBRA, instellingen J&O / O+S	Aantal jongeren met traject ambulante jeugdzorg, dagbehandeling, crisisopvang, residentiele jeugdzorg en/of pleegzorg per 1.000 0 t/m 17-jarigen (N>100).
aantal aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2013	DMO	aantal meldingen bij het Amsterdams meldpunt Kindermishandeling indicatief cijfer: een kind kan meerdere meldingen hebben.
risicofactorenindex jeugdcriminaliteit	2013	O+S	De risicofactorenindex geeft aan in hoeverre in buurten risicofactoren aanwezig zijn die de kans op jeugdcriminaliteit verhogen.
kengetal sociale kwaliteit (0-100, hoe hoger, hoe beter de sociale kwaliteit)	2013	Veiligheidsmonitor	aandeel inwoners dat positief reageert op vier stellingen over hoe de bewoners in de buurt met elkaar omgaan
spanningenindex	2013	O+S	Index gebaseerd op 8 stellingen over spanningen die bewoners ervaren in de buurt.
objectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die het aantal incidenten in een buurt volgt
subjectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die de ervaren veiligheid in een buurt beschrijft

Functiekaart gebied Pijp/Rivierenbuurt

Rol gebiedsanalyse binnen gebiedscyclus en Colofon

De gebiedsanalyses vormen het jaarlijkse startpunt van de Amsterdamse gebiedscyclus. Iedere analyse beschrijft de toestand en ontwikkeling van één van de 22 gebieden in de stad. Daarbij wordt zowel gebruik gemaakt van statistieken en onderzoeksgegevens als de signalen uit de buurt die professionals in het gebied opvangen. Deze gebiedsanalyse dient als onderlegger voor de gebiedsagenda 2016-2019.

De gebiedsanalyses zijn een gezamenlijk product van OIS en de stadsdelen (eindredactie: OIS).